

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА (ДОСЛІДНИЦЬКА) ПРАКТИКА

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності
023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0790/23
Ж (прізвище, ініціали)
« 20 р.

Київ – 2023

Розробник: Коновалова О.В., доцент кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «18» серпня 2023 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 9 від «18» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«__» _____ 2023 р.

Гарант освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Вероніка ЗАЙЦЕВА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ (ДОСЛІДНИЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Виробнича (дослідницька) практика		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4,5 / 135	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістовних компонентів з розподілом	1	-
Обсяг кредитів	1,5	-
Тривалість (у тижнях)	1	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Виробнича (дослідницька) практика проводиться на базі кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ДОСЛІДНИЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Мета виробничої (дослідницької) практики полягає у якісній практичній і теоретичній підготовці до захисту дипломного проекту, а саме, у виявленні, класифікації й аналізі текстових помилок у наукових текстах із подальшим виправленням.

Здобувачі протягом практики знайомиться із найбільш поширеними помилками, досліджує надані для роботи недосконалі тексти й виправляє помилки, як в окремих абзацах так і у більших фрагментах, а також у списках літератури зокрема. Відтак, здобувач виходить на рівень дослідника-редактора й удосконалює фахову майстерність по написанню й оформленню наукових текстів.

Завдання виробничої практики:

- сформуванню уявлення про вимоги до якісного наукового тексту;
- навчити виявляти й опрацьовувати помилки під час написання наукової роботи, зокрема, морфологічні, синтаксично-пунктуаційні, лексичні, що призводять до руйнування семантичних зв'язків у текстовому матеріалі.
- ознайомити з сучасними вимогами до оформлення наукових джерел.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються **загальні та фахові компетентності:**

- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.
- СК 7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.
- СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ВИРОБНИЧОЮ (ДОСЛІДНИЦЬКОЮ) ПРАКТИКОЮ

У результаті проходження практики здобувач повинен

Знати:

- головні лінгвістичні принципи написання якісного наукового тексту;
- найбільш поширені помилки при написанні наукового тексту (морфологічні, синтаксично-пунктуаційні, стилістичні, лексичні);
- особливості логічних помилок, зокрема, зіставлення (протиставлення) двох логічно неоднорідних (різних за обсягом і за змістом) понять у реченні; підміна одного судження іншим.
- сучасні вимоги до оформлення списку наукових джерел;

Вміти:

- орієнтуватися у кваліфікації мовних помилок;
- виявляти й виправляти помилки як в окремих реченнях, так і у наданих для аналізу фрагментах текстів;
- називати мовні помилки й швидко виправляти в усних вправах;
- надавати загальний аналіз якості наукових текстів;
- орієнтуватися у вимогах до оформлення списку використаних джерел (відповідно до ДСТУ 8302:2015).

Виконати:

- письмовий аналіз по визначенню кваліфікації помилок у наданих текстах;
- підготувати виправлені тексти;
- авторський аналіз мистецького твору (одна сторінка формату А4) згідно теми кваліфікаційної магістерської роботи з урахуванням досліджених проблем у написанні наукових текстів;
- публічно захистити результати власної роботи, якісно репрезентувати засвоєний матеріал у форматі презентації.

Результати навчання:

- РН 1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.
- РН 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- РН 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- РН 5. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.
- РН 7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.
- РН 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- РН 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.
- РН 11. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурно-мистецьких процесів.
- РН 14. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у мистецьку практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

5. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОЇ (ДОСЛІДНИЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Етапи проходження практики та види діяльності здобувачів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Підготовча робота практиканта	
1. Установча конференція	1
2. Ознайомлення з класифікацією мовних помилок	4
Разом	5
Етап 2. Дослідницька робота практиканта	
1. Письмовий аналіз по визначенню класифікації помилок у наданих текстах	10
2. Робота над виправленням помилок у наданих текстах	10
3. Підготовка авторського аналізу мистецького твору з урахуванням досліджених проблем у написанні наукових текстів	11

	Разом	31
Етап 3. Звітно-підсумкова діяльність практиканта		
1. Проведення самоаналізу по виявленню авторських помилок		4
2. Оформлення звітної документації		4
3. Звітна конференція		1
	Разом	9
	Усього	45

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

6.1. Особливості організації і проведення практики

Етап 1. Підготовча робота практиканта

1. Установча конференція (1 год.)

Ознайомлення з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики.

Ознайомлення з програмою і завданнями виробничої (дослідницької) практики, з системою розрахунку рейтингових балів. Стисла характеристика наукових джерел для виконання завдань практики.

2. Ознайомлення з класифікацією мовних помилок (4 год.)

Мовна помилка – будь-які випадки відхилення від діючих мовних норм.

Змістові помилки: інформаційно-тематичні, й такі, що порушують структуру тексту. Лексичні: помилки, пов'язані із порушенням лексичної та фразеологічної норми; як наслідок бідного словникового запасу (плеоназм, тавтологія, калька з іншої мови).

Граматичні помилки (синтаксичні й морфологічні): порушення граматичних норм – творення частин мови, відмінювання, побудови словосполучень і речень. Розрізняють морфологічні і синтаксичні помилки. Морфологічні помилки – неправильно утворені слова, неправильні форми або змішування форм слів. Синтаксичні помилки – порушення норм узгодження, керування, неправильна побудова речень з однорідними, відокремленими частинами, складних речень.

Стилістичні: помилки, що свідчать про брак єдності стилю.

Етап 2. Дослідницька робота практиканта

1. Письмовий аналіз по визначенню класифікації помилок у наданих текстах (10 год.).

У наданих недосконалих текстах визначити й класифікувати помилки, прописати їх кількість. Надати стислу характеристику.

Результат: письмовий аналіз (1 стор. формату А4, текст набраний на комп'ютері).

2. Робота над виправленням помилок у наданих текстах (10 год.).

Запропонувати авторські варіанти редакції запропонованих текстів.

Отриманий досвід повинен стати підґрунтям для створення авторського тексту з урахуванням досліджених проблем.

Результат: виправлені тексти без помилок (2 стор. формату А4, текст набрані на комп'ютері).

3. Підготовка авторського аналізу мистецького твору з урахуванням досліджених проблем у написанні наукових текстів (11 год.).

Твір мистецтва здобувач обирає самостійно за матеріалами кваліфікаційної магістерської роботи (живопис, графіка). Виконується мистецтвознавчий аналіз (композиція, колорит, ідейне навантаження) як фрагмент тексту наукового дослідження. Головна мета завдання – уникнути поширених помилок, які попередньо розглядалися у недосконалих текстах.

Результат: авторський текст (1 стор. формату А4, текст набраний на комп'ютері).

Етап 3. Звітно-підсумкова діяльність практиканта

1. Проведення самоаналізу по виявленню авторських помилок (4 год.).

Підготовка презентації проекту для публічної демонстрації та виступу практиканта. Презентація має містити 6-8 слайдів.

Підготовка має включити в себе роботу по формуванню презентації зі слайдами та текстовою частиною. Презентація має містити пункти про окремі етапи роботи, досягнуті результати. Обов'язкова наявність самоаналізу по виявленню авторських помилок у тексті, характерних для самого здобувача; аналіз кінцевого результату проведеної роботи та порівняння його з запланованими результатами.

Результат: Підготовка презентації в Power Point за результатами практики (8-10 слайдів).

2. Оформлення звітної документації (4 год.).

Підготовка звітної документації, а саме:

- щоденника з проходження виробничої практики;
- звіту з виконаної роботи, що має містити: власне звіт про проходження практики; відмітки керівника про виконання;
- письмовий аналіз по визначенню кваліфікації помилок у наданих двох текстах;
- виправлені тексти;
- авторський аналіз мистецького твору згідно теми кваліфікаційної магістерської роботи з урахуванням досліджених проблем у написанні наукових текстів.

3. Звітна конференція (1 год.).

Звітна конференція Виробничої (дослідницької) практики передбачає: подання належним чином оформленої звітної документації; виступи здобувачів на підсумковій конференції.

Звітна документація здається здобувачами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта (таблиця максимальних рейтингових балів додається) та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача за підписом керівника практики.

На конференції у формі виступів здобувачів аналізуються позитивні і негативні аспекти практики, досягнення здобувачів та труднощі, з якими вони стикались під час виконання програми практики.

6.2. Завдання для самостійної роботи здобувачів-практикантів

4. Робота над виправленням списку наукових джерел (7 год.)

1. Виявлення помилок у формуванні списку літератури до кваліфікаційної магістерської роботи. Аналіз і подальше виправлення.
2. Самоаналіз текстів кваліфікаційної магістерської роботи з метою виявлення поширених помилок. Окреслення класифікації й подальша робота над удосконаленням текстів.
3. Підготовка презентації в Power Point для звіту.
4. Ведення щоденника з проходження виробничої практики.

6.3. Обов'язки здобувачів під час проходження практики

- Під час установчої конференції здобувач отримує від викладача-керівника програму практики та інші методичні матеріали, передбачені програмою, та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та форм звітності;
- У повному обсязі виконує всі завдання, передбачені програмою практики;
- Несе відповідальність за виконану роботу;
- Своєчасно оформлює звітну документацію;
- Захищає вчасно звіт про проходження практики.

Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для здобувачів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення здобувачів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за виконанням здобувачами програми практики, строків її проведення, правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики;
- Забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- Контроль умов праці і побуту здобувачів практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- Надання методичної допомоги здобувачам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення звітної документації;
- Участь в установчій та звітній конференціях.

1. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Письмовий аналіз по визначенню класифікації помилок у наданих текстах	Письмовий аналіз	20	1	20
2	Робота над виправленням помилок у наданих текстах	Письмовий аналіз	10	4	40
3	Підготовка авторського аналізу мистецького твору з урахуванням досліджених проблем у написанні наукових текстів	Письмовий аналіз	20	1	20
5	Проведення самоаналізу по виявленню авторських помилок	Презентація Power Point	10	1	10
6	Складання звіту з виробничої (дослідницької) практики, оформлення звітної документації, своєчасний термін подання.	Звіт про практику, папка з документами	10	1	10
Максимальна кількість балів					100
Коефіцієнт визначення успішності					1,0
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

- щоденник з проходження виробничої практики;
- звіт з виконаної роботи, що має містити: власне звіт про проходження практики; відмітки керівника про виконання;
- письмовий аналіз по визначенню класифікації помилок у наданих текстах (1 стор. формату А4, текст набраний на комп'ютері);
- виправлені тексти без помилок (2 стор. формату А4, текст набраний на комп'ютері);
- авторський аналіз мистецького твору з урахуванням досліджених проблем (1 стор. формату А4, текст набраний на комп'ютері).

7.3. Вимоги до звіту про практику

У звіті здобувач-практикант висвітлює короткий зміст проведеної роботи, в ньому відображено позитивні й негативні сторони практики,

сформульовано особисті поради та зауваження, самооцінка власної діяльності. Отже, звіт відбиває рівень підготовки здобувача до роботи в якості мистецтвознавця-дослідника, рівень його знань і навичок, ставлення до практики, сприяє виробленню самоосвіти і самоконтролю. А також удосконалює змістовно-якісні характеристики кваліфікаційної роботи. Це дає керівнику практики можливість врахувати і винести проблемні питання на обговорення у процесі проведення звітної конференції та спеціальне опрацювання під час аудиторних занять.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача за підписом керівника.

Критерії оцінювання виробничої (дослідницької) практики

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: <ul style="list-style-type: none"> – відмінну підготовку до виробничої практики: глибоке розуміння вимог до написання наукових текстів; – здатність до критичного самоаналізу; – впевнене уміння виявляти помилки в тексті й швидко та якісно редагувати, знаходити влучні фрази, вислови; – вчасно і якісно підготовлені тексти, звіт. 	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при підготовці матеріалів; <ul style="list-style-type: none"> – якісна підготовка до виробничої практики: за впевнені навички аналізу й виявлення недоліків наукових текстів; – здатність доцільно спланувати роботу; – уміння виявляти помилки в тексті та здійснювати редагування в межах встановлених вимог; – вчасно і якісно підготовлені тексти, звіт. 	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки; продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики; <ul style="list-style-type: none"> – достатньо якісну підготовку до виробничої практики: досить глибокі знання щодо класифікації помилок у наукових текстах; – здатність методично правильно спланувати роботу; – уміння виявляти помилки в тексті та здійснювати редагування не в повному обсязі; – вчасно і якісно підготовлені тексти, звіт. 	Добре

<p>Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; здобувач в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; здобувач не в змозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення до виконання завдань практики не завжди відповідальне;</p> <ul style="list-style-type: none"> – задовільну якісну підготовку до виробничої практики: досить хороший аналіз і виявлення недоліків у наукових текстах; – здатність спланувати роботу з метою вчасного звітування; – недостатньо високий рівень здійснення редагування наукових текстів, виявлення не всіх помилок; – вчасно, але не повно підготовлені тексти, звіт. 	Задовільно
<p>Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; здобувач виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; здобувач не в змозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались зустрічі без поважної причини; ставлення до виконання завдань практики не відповідальне;</p> <ul style="list-style-type: none"> – не впевнену підготовку до виробничої практики: не певне знання класифікації помилок у наукових текстах; – не висока здатність спланувати роботу; – недостатній рівень якості редагування наукових текстів; – із запізненням і не повно підготовлені тексти, звіт. 	Достатньо
<p>Ставиться, якщо: завдання практики не виконані; здобувач виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; здобувач не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю;</p> <ul style="list-style-type: none"> – не повне виконання завдань виробничої практики: відсутність базових знань, слабкі навички аналізу якості наукових текстів/ невиконання завдань практики; – слабка здатність спланувати роботу/ нездатність спланувати роботу; – низький рівень здійснення редагування наукових текстів, виявлення незначної кількості помилок/ абсолютна неспроможність здійснити редагування наукових текстів; – із запізненням і не якісно підготовлені тексти, звіт/ не підготовлені тексти, звіт. 	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
FX, F	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна (базова):

1. Скрипнюк О.В. Види мовних помилок та шляхи їх подолання // Вивчаємо українську мову та літературу : науково-методичний журнал. Заснований у серпні 2003 р. 2020. N 31/32/33. С. 80–91. (Наявний в бібліотеці Університету в 2 примірниках).
2. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Слово, 2012. 349 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 5 примірниках).
3. Шаравара Т.О. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами : навчальний посібник для аспірантів. Міністерство освіти і науки України, Полтавська державна аграрна академія, Кафедра іноземних мов та українознавства. Київ: Ліра-К, 2017. 255 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 2 примірниках).
4. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко; М-во культ. і мистецтв України. Київ: Знання, 2011. (Наявний в бібліотеці Університету в 1 примірнику).

Додаткова

1. Грудініна Н.Д. Список використаних джерел як важлива складова наукової публікації // Педагогіка і психологія. Київ : Педагогічна преса, 2015. N 4. С. 82–88. (Наявний в бібліотеці Університету в 3 примірниках).
2. Єгорова Г.П. Дослідницький метод – шлях до науково-дослідницької діяльності // Історія та правознавство : Науково-методичний журнал. 2020. N 1/3. С. 11–40. (Наявний в бібліотеці Університету в 1 примірнику).

3. Каппон Рене. Настанови журналістам. Професійний poradник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 158 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 1 примірнику).
4. Мальська М. П. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк; Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 135 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 1 примірнику).